

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle

ASIA:

Hallituksen esitys luonnoksesta laiksi sosiaalihuoltolain muuttamisesta ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön luonnos setukseksi yliopistotasoisesta sosiaalityön tutkimuksen rahoituksesta (VN/10145/2019; STM116:00/2019)

Sosiaalialan osaamiskeskukset kiittävät mahdollisuudesta lausua kokonaisuudesta - sosiaalihuoltolain muuttamisesta ja asetuksesta yliopistotasoisesta sosiaalityön tutkimuksen rahoituksesta

Uudistuksen kokonaiskuva ja tavoitteet

Järjestelmän luominen, joka takaa pitkäjänteisen ja korkeatasoisen sosiaalityön tutkimuksen rahoituksen, on ensiarvoisen tärkeä ja toivottu uudistus. Positiivisia vaikutuksia on monta. Uudistus vie sosiaalityön tutkimuksen ja myös itse tutkimusmahdollisuuksien turvaamisen uudelle tasolle koska tällaista järjestelmää ei alalla tunneta. Tulevaisuudessa ala voi luottaa parempiin ja vakaimpiin rahoitusjärjestelmiin. Tähän asti tutkimusta on rahoitettu kovin erilaisilla järjestelyillä ja vaihtelevasti. Kuntapohjaisen tutkimuksen rahoitus on esimerkiksi jäänyt pieneksi painottuen tietyille alueille. Uudistuksen kautta sosiaalityön tutkimuksen asema ja mahdollisuudet tasa-arvoistetaan terveydenhuollon vastaavan järjestelmän kanssa. Tämä on erittäin hyvin sopusoinnussa hallitusohjelman vahvan palvelujen yhteensovittamisen logiikan kanssa. On kuitenkin hyvä, että alkutaipaleella tämä esitetty haku- ja rahoitusmekanismi pidetään erillään muista vastaavista. Siten järjestelmä saa asettua ja kehittyä fokusoiden täydellä painolla päätehtävään. Uudistuksen kautta tuodaan myös entistä enemmän esille ja painotetaan sosiaalityön käytäntöyhteyden. Suomi on näyttänyt jo monta vuotta esimerkkiä kansainvälisestikin tuoden esille, kehittämisen ja jalostaen sosiaalityön käytäntötutkimusta. Uudistus suo siten mahdollisuuden edelleen ja tehokkaammin kohdentaa tutkimusta suoraan käytäntöjäkin palvelevaksi. Tämän lisäksi on erittäin tervetullutta, että hakijakunta on mahdollisimman laaja. Tämä takaa suuren ja ansaitun mielenkiinnon sosiaalityön tutkimusta kohtaan sekä laajan ja laajalaisen tutkimusspektrin. On suotavaa, että uudistus voidaan toteuttaa tällä tavalla ja laaja-alaisesti.

Sosiaalialan osaamiskeskusten mielestä uudistuksen tavoitteet ovat hyvin harmoniassa sosiaalialan ja sosiaalityön tutkimuksen tarvekuvan kanssa ja tukevat yllä kuvattua uudistustarvetta.

Sosiaalialan osaamiskeskukset toteavat siten, että itse uudistus ja, että uudistus esitetään nimenomaan tällaisessa muodossa, on erittäin tervetullut ja kannatettavat. Esitetyt lakimuutokset ja asetusten luonnokset eivät kaipaa rakenteeltaan tai sisällöltään radikaalia muutosta tai muokkausta. Perustelut sisältävät kaiken oleellisen tiedon ja arviot perustuvat vankaan tietopohjaan sekä oikeaan tilannekuvaan.

Lakiesityksen ja asetuseronnoksen kommentit

Sosiaalialan osaamiskeskukset haluavat tuoda esille muutaman huomion liittyen yksityiskohtiin ja hakemusjärjestelyihin.

Sosiaalityön tutkimuksen arviointiryhmässä olisi suotavaa olla edustus myös kehittämistyötä tekevästä, sosiaalialan osaamista lakisääteisesti vahvistavasta alueellisesta sosiaalialan osaamiskeskuksesta. Edustajan tulisi olla koulutukseltaan tohtori. Tästä voisi hyvin olla maininta asetustekstissä. Uudistuksen peruskivi on käytäntölähtöinen. Kehittämistyö on keskiössä, kun tutkimusta moduloidaan käytäntöä palvelevaksi implementaatioprosessin kautta. Arviointiryhmän toimikausi voisi myös olla pidempi kun yksi vuosi.

Esityksessä esitetään vaatimuksen, että tutkimushankkeen johtajan tulisi olla dosenttitason tutkija. Sosiaalialan osaamiskeskusten mielestä tämä mahdollisesti rajoittaa turhaan hankehakemusten ja -konsortioiden määrää. Dosenttitason omaavia tutkijoita ei Suomessa ole montaa ja riittävästi niin, että olisi mahdollista saada tuotetuksi laajaa hakijakuntaa. Olisi suotavaa, jos tästä vaatimuksesta voisi poiketa, jos esimerkiksi kyseessä on tarpeeksi korkeatasoisen hakijakonsortio ja/tai tutkimushankkeen tavoitteet ja ambitiotaso on muutoin korkealla tasolla.

Väärinkäsityksen välttämiseksi olisi suotavaa, että perusteluissa selvitetty budjettilogiikka tarkennettaisiin sopivin kohdin. Nyt voisi syntyä käsitys siitä, että ehdotettu uudistus karsisi terveydenhuollon yliopistotasoisen tutkimuksen rahoitusta.

Helsingissä 20.12.2019 • Sosiaalialan osaamiskeskusjohtajat

Arto Rautajoki vs. johtaja, Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca
Tapio Häyhtiö, Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Vasso
Tuula Tuominen, sosiaalialan osaamiskeskus Kanta-Hämeessä, Pirkanmaalla ja Satakunnassa Pikassos
Marja Heikkilä, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Koske
Tarja Kauppila, Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ISO
Merja Salmi, Länsi- ja Keski-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Sosiaalitaito
Kirsi Kuusinen-James, Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Verso
Sanna-Riitta Junnonen, toimitusjohtaja, Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom
Kaisa Kostamo-Pääkkö, Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Poske
Anne Saarijärvi, vs. kehitysjohtaja, Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA
Torbjörn Stoor, Ruotsinkielinen sosiaalialan osaamiskeskus FSKC, osaamiskeskusjohdon koordinaattori